

รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล
CHILD DEVELOPMENT CENTER ADMINISTRATION MODEL
OF SUBDISTRICT MUNICIPALITY

ธนวรรณ ทองอ่อน¹
THANAWAN THONGON
สงวน อินทร์รักษ์²
SANGUAN INRAK
มัทนา วัฒนอมศักดิ์³
MATTANA WANGTHANOMSAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล 2) รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล 3) ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เทศบาลตำบลที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสังกัด จำนวน 2,176 แห่ง กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ ที่ความเชื่อมั่น 90% ได้ตัวอย่างจำนวน 95 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 3 คน คือ ปลัดเทศบาล จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 1 คน และผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสอบถามเพื่อยืนยัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และ การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งมี 3 องค์ประกอบย่อย คือ 1.1) การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.2) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และ 1.3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (2) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม (3) การปฏิบัติตนของครู/ผู้ดูแลเด็ก (4) บทบาทผู้นำของนายกเทศมนตรี (5) การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และ (6) การประกันคุณภาพ

2) รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล พบว่า เป็นรูปแบบความสัมพันธ์ของ 6 องค์ประกอบ โดยบทบาทผู้นำของนายกเทศมนตรี มีอิทธิพลโดยตรงต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม การปฏิบัติตนของครู/ผู้ดูแลเด็ก การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และมีอิทธิพลโดยอ้อมต่อการประกันคุณภาพ ส่วนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม การปฏิบัติตนของครู/ผู้ดูแลเด็ก การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลโดยตรงต่อการประกันคุณภาพ 3) ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

คำสำคัญ : การบริหาร/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/เทศบาลตำบล

¹นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this research were 1) to find the components of child development center administration of subdistrict municipality, 2) to identify the model of child development center administration of subdistrict municipality, and 3) to verify the model of child development center administration of subdistrict municipality. The population were 2,176 subdistrict municipalities. The sample size of 95 subdistrict municipality was determined by Taro Yamane sample size table at the confidence level of 90%. The three respondents from each subdistrict municipality consisted of municipal secretary, director of education division, and the head of the child development center. The instruments for collecting the data were semi-structured interview, opinionnaire, and questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis and content analysis.

The results of this research revealed that:

1. The child development center administration of subdistrict municipality consisted of 6 components: 1) learning experience arrangement, which comprised 3 sub-components: 1.1) learning experience planning, 1.2) moral and ethics enhancement activities, and 1.3) student-centered learning experience arrangement; 2) parents and community involvement; 3) teacher's / caretaker's conducts; 4) Mayor's leadership role; 5) school plant planning; and 6) quality assurance.

2. The child development center administration model of the subdistrict municipality formed communality relationship between 6 components, where Mayor's leadership role has a direct influence on the learning experience arrangement, parents and community involvement, teacher's/caretaker's conducts, and school plant planning; while has an indirect influence on quality assurance. Whereas the learning experience arrangement, parents and community involvement, teacher's/caretaker's conduct, and school plant planning have direct influence on quality assurance.

3. The child development center administration model of subdistrict municipality were verified to meet with accuracy standards, propriety standards, feasibility standards and utility standards.

KEYWORDS : ADMINISTRATION/CHILD DEVELOPMENT CENTER/SUBDISTRICT MUNICIPALITY

บทนำ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานที่ดูแลที่มีอายุระหว่าง 2 – 5 ขวบ มีฐานะเท่าเทียมสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุไว้ในมาตรา 4 เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่เด็กจะได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการดูแลเลี้ยงดูและให้ความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กหรือครูจะต้องเข้าใจความต้องการและการพัฒนาการของเด็กอย่างลึกซึ้ง เนื่องจาก

การพัฒนาเด็กในวัยนี้เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ ดังนั้นจึงต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กให้มีความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐานและได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนบุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถดำเนินการให้การศึกษาและส่งเสริมพัฒนาการสำหรับ

เด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม ตามความต้องการของท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษามาตั้งแต่ในอดีต และยังมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน อันเนื่องมาจากนโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2560:14) รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 13 พ.ศ. 2552 ส่วนที่ 3 มาตรา 50(6) (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา 2496: 16) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 มาตรา 41 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 25) บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใด ระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 25) ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการจัดการศึกษาให้แก่สถานศึกษาและในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดนั้นครอบคลุมตั้งแต่ การศึกษาระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับ

มัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษา การจัดตั้งโรงเรียนกีฬา การจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ตลอดจนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสมศ. (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) , 2558: 2-5) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งการวิจัยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ชี้ให้เห็นถึงปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงอย่างเร่งด่วน ซึ่งผู้วิจัยมีหน้าที่รับผิดชอบ ในการกำกับดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสนใจเกี่ยวกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและสามารถพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล
2. เพื่อทราบรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล
3. เพื่อทราบผลการยืนยันรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล

สมมติฐานของการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลมีหลายองค์ประกอบ
2. รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลเป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน
3. ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลมีความถูกต้องเหมาะสม เป็นไปได้ และใช้ประโยชน์ได้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ เทศบาลตำบลที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสังกัดจำนวน 2,176 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2559) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการเปิดตารางของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ค่าความเชื่อมั่น 90 % โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) จากกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 – 18 ได้ตัวอย่างจำนวน 95 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 3 คน ประกอบด้วย ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา และผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งสิ้น 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท คือ

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) มีลักษณะปลายเปิด
2. แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ข้อคำถาม 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 ตัวแปรการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล มีลักษณะเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert, 1961)
3. แบบสอบถามเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบการยืนยันเกี่ยวกับ ความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ การเป็นประโยชน์

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ดำเนินการ ดังนี้
 - 1.1 วิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) จาก เอกสาร วรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - 1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)
- 1.3 นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง
ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
 2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) มีขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 นำตัวแปรของรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลมาพัฒนาเป็นเครื่องมือการวิจัยในลักษณะแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)
 - 2.2 นำเครื่องมือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ตามคำแนะนำ จากนั้นส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่เรียกว่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ข้อคำถามจำนวน 135 ข้อ
 - 2.3 ตรวจสอบความเชื่อมั่นของของเครื่องมือวิจัย โดยการทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .991

3. แบบสอบถามเพื่อยืนยัน โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเด็นด้านความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ได้ข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม โดยสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นการยืนยันองค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตอนที่ 2 เป็นการยืนยันรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ตอบแบบสอบถามการยืนยัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์และเพื่อทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากเทศบาลตำบลที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสังกัดจากกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 – 18 จำนวน 95 แห่ง เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล จำนวน 285 ฉบับ และให้แต่ละเทศบาลส่งแบบสอบถามคืนแก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ในการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้สถิติดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2.2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลใช้ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิต

เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best,2006)

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis)

2.4 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน โดยใช้ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

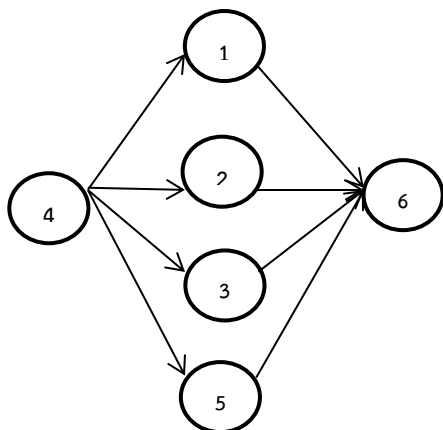
ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 90 ตัวแปร ดังนี้ 1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 1 มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1) การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.2) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และ 1.3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม 3) การปฏิบัติตนของครู/ผู้ดูแลเด็ก 4) บทบาทผู้นำของนายกเทศมนตรี 5) การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และ 6) การประกันคุณภาพ

2. รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีพบว่า ลักษณะรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล

เป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันและมีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี ตามสมมติฐานซึ่งมีอิทธิพลโดยตรงดังนี้ บทบาทผู้นำของนายกเทศมนตรีมีอิทธิพลโดยตรงต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม การปฏิบัติตนของครู/ผู้ดูแลเด็ก การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และมีอิทธิพลโดยอ้อมต่อการประกันคุณภาพ ส่วนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม การปฏิบัติตนของครู/

ผู้ดูแลเด็ก การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
มีอิทธิพลโดยตรงต่อการประกันคุณภาพ ดังแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของเทศบาลตำบล

- 1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 2 การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
- 3 การปฏิบัติตนของครู/ผู้ดูแลเด็ก
- 4 บทบาทผู้นำของนายกเทศมนตรี
- 5 การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 6 การประกันคุณภาพ

3. ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ผู้วิจัยได้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ผลคือ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดตามกรอบการ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม 3) การปฏิบัติตนของ

ครู/ผู้ดูแลเด็ก 4) บทบาทผู้นำของนายกเทศมนตรี 5) การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และ 6) การประกันคุณภาพ องค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า องค์ประกอบของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลมีหลายองค์ประกอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้วยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหลักการไว้คือ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย 3) ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและมีการพักผ่อนเพียงพอ 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิตและสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัยและมีความสุข และ 5) สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีการจัดหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องมีการวางแผนแนวทางการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และมีการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคน มีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของผู้เรียนตามบริบทชุมชน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและคุณลักษณะของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ อีกทั้งมีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พัทธรา พุ่มชาติ (2552) ที่พบว่า ครู

ปฐมวัยจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อนงค์ วิเศษสุวรรณ (2550) พบว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพียงแต่บทบาทเปลี่ยนจากผู้สอนเป็นผู้แนะนำ เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม โดยนายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมในการรับทราบปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ รับทราบ พร้อมทั้งได้รับความร่วมมือจากชุมชนและท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์และมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเป็นวิทยากรร่วมจัดกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย มีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยให้ผู้ปกครองร่วมกำหนดทิศทางและหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย มีการร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ อีกทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชนเกี่ยวกับสุขอนามัยและส่งเสริมอาชีพ พร้อมทั้งมีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยวิธีที่หลากหลายและให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการและรายงานให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษา มีการวางแผนด้านการจัดประสบการณ์แบบมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็กผ่านกิจกรรมเช่น การสนทนา การอ่านหนังสือร่วมกัน การเล่นเกมที่เสริมทักษะพัฒนาการผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย มีการให้ความรู้แนวทางการพัฒนาเด็กและขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายเด็กปฐมวัยในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการ

จัดประชุมอย่างต่อเนื่องเพื่อการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ประชาชน พร้อมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ จึงทำให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนและชุมชน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เอกอนงค์ ศรีสำออง (2558) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมว่า โรงเรียนควรมีกิจกรรมสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ระหว่างครูกับผู้ปกครอง นักเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงการดำเนินงานนโยบายของโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุวดี อุปินใจ(2553) ได้เสนอกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่สูงภาคเหนือ คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เมตต์ เมตต์การุญจิต (2553) ได้เสนอแนวทางในการสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาว่า ควรจัดให้มีเครือข่ายร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานร่วมกัน ศึกษาดูงาน การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของผลงานวิจัยของ ทองสา คำสุเรศ (2557) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่า ควรจัดตั้งเวทีประชาคม พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสภาท้องถิ่น พร้อมทั้งควรสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง และชุมชน อีกทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญโสภา เทพปิ่น และคณะ(2557) ได้เสนอแนะว่า ควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่ ชุมชนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

องค์ประกอบที่ 3 การปฏิบัติตนของครู/ผู้ดูแลเด็ก องค์ประกอบนี้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ในมาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของครูผู้ดูแลเด็ก ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้เนื่องจากครู/ผู้ดูแลเด็กมีความสัมพันธ์อันดีต่อผู้ปกครอง มีความรู้ความสามารถเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน นอกจากนี้ครู/ผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมและศึกษาดูงาน มีคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง แสวงหาความรู้ เทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้ใหม่ๆ มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องโภชนาการเป็นอย่างดี การสรรหา/คัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และครู/ผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิ่นผึ่งหยาย ฌิตสุนทรโททยาน(2554) ที่ได้เสนอแนะไว้ว่า ผู้ที่จะเป็นครูปฐมวัยต้องจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ซึ่งผู้ที่จบมาทางด้านนี้จะมีรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและธรรมชาติของเด็กในระดับปฐมวัย รวมทั้งมีความรู้และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อภิรติ นุ่มมีศรี (2556) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูในการประเมินพัฒนาการเด็กที่ถูกต้อง

องค์ประกอบที่ 4 บทบาทผู้นำของนายกเทศมนตรี นายกเทศมนตรีจะต้องเป็นผู้ที่ทำให้ความสำเร็จเกิดขึ้นภายในองค์กร ซึ่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีทักษะมีความรู้ความสามารถในการนำพาองค์กรให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นนายกเทศมนตรีจึงต้องเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งหน้าที่ของนายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กว่า จะต้องเป็นผู้กำหนดนโยบาย

ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กอย่างยั่งยืน จะต้องสนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งคุณภาพ ครูผู้ดูแลเด็ก สภาพแวดล้อม วิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นผู้ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยจัดกิจกรรมสาธิตสาธิตรักเพื่อเสริมสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นเช่นนี้เพราะนายกเทศมนตรีและหัวหน้าส่วนราชการมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน มอบนโยบายการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับบุคลากร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาผู้เรียนทุกด้านโดยเน้นเรื่องเป็นคนดีและมีความสุข นอกจากนี้นายกเทศมนตรีมีความตระหนักปัญหาของเด็กพิเศษ มีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เทศบาลสามารถบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของชุมชนและสังคม นายกเทศมนตรีต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประคอง รัชมีแก้ว(2551) พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ คือ 1) ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร 2) การครองตนของผู้บริหาร 3) ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและ 4) บุคลิกภาพของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการมีคุณภาพ และผู้บริหารมีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อ

การศึกษาที่จะทำให้การศึกษาเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ แมคคาร์ธี (McCarthy, 2018) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศิริณภา นามมณี(2557) พบว่า การดำเนินการตามขอบข่ายงานบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเรื่องของเงื่อนไขความสำเร็จ ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 5 การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ที่อบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก ดังนั้นในการก่อสร้างปรับปรุงอาคารสถานที่และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็กโดยการ จัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุและส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็ก ที่เป็นเช่นนี้เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ลานกิจกรรม สนามเด็กเล่น วัสดุ ครุภัณฑ์เพียงพอ มีการจัดบรรยากาศของห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการอ่าน เรียนรู้จากหนังสือนิทาน ศิลปะ การเล่นเกม และดนตรี โดยมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งมีการ จัดสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบและปลอดภัย พื้นภายในอาคารไม่ลื่น ไม่ชื้นแฉะและไม่เป็นปัญหาอุปสรรคเหมาะสมสำหรับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียน มีการจัดบรรยากาศของห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการอ่าน เรียนรู้จากหนังสือนิทาน ศิลปะ การเล่นเกมและดนตรี อาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความมั่นคง แข็งแรงและมีความปลอดภัย อาคารมีแสงสว่าง

เพียงพอ และมีอากาศถ่ายเทสะดวก จัดบรรยากาศภายนอกอาคารให้มีรั้วกั้นบริเวณเป็นสัดส่วน ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ จัดห้องเรียน ห้องพิเศษ ให้มีพื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่นและสิ่งอำนวยความสะดวก เพียงพอให้อยู่ในสภาพใช้ได้ดี มีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณอาคาร สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญโสภา เทพปิ่น และคณะ(2558) ได้เสนอแนะว่า ควรเพิ่มห้องเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และมีการแบ่งห้องเรียนเป็นสัดส่วน บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำรั้วรอบขอบชิด เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทองสา คำสุเรศ (2557) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีความเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอกับจำนวนเด็ก

องค์ประกอบที่ 6 การประกันคุณภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งในการจัดระบบประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องกระทำให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง และต้องทำให้ครบองค์ประกอบตามหลักเกณฑ์ 8 อย่างคือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้ 23 มาตรฐาน 94 ตัวบ่งชี้ 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ประกอบด้วย แผนพัฒนาการศึกษา สี่ปี, แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ, แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) ประเมินคุณภาพภายใน 7) จัดทำรายงานการประเมินคุณภาพ (SAR) และ 8) พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ที่เป็นเช่นนี้เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพ PDCA มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่าง

ครอบคลุมและทันต่อการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับการประเมินจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเพิ่มเติมเตรียมรับการประเมินจากภายนอก มีการบริหารงานเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม มีการจัดโครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบ บริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และมีเป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุขกร สุขแสน (2556) พบว่าปัญหาและความต้องการจำเป็นในระบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมาก จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นคือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และการนำข้อมูลจัดทำยุทธศาสตร์ และผลการสร้างยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ยุทธศาสตร์ 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านบุคลากร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านหลักสูตรและการสอน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านส่งเสริมสุขภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญโสภา เทพปิ่นและคณะ(2558) ได้เสนอแนวทางว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดกิจกรรมที่พัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างแท้จริง รวมทั้งควรมีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลตามสภาพจริงทุก ๆ ปี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรเสกข์ ผลบุญ และคณะ(2559) พบว่า การจัดรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย การวางแผน การจัดกิจกรรมประจำวัน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมความเป็นกัลยาณมิตร และการบริหารทรัพยากร โดยมีเป้าหมายตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการประกันคุณภาพตามแผนพัฒนาการศึกษา

2. รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล

รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบและมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย จากประสบการณ์ในการบริหารของปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีการบริหารตามนโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น, 2554) รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ความสอดคล้องของทั้ง 6 องค์ประกอบมีความสำคัญในการดำเนินงานและมีความสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดยให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไปและสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การ

อบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน เพื่อพัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะและสมรรถนะตามวัยโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับ มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือในการจัดกิจกรรมต่างๆ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อผู้ปกครองและชุมชน เพราะผู้ปกครองและชุมชนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 ในมาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในมาตรฐานที่ 11 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ใน

ชุมชน สอดคล้องกับเอกอนงค์ ศรีสำออง (2558) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมว่าโรงเรียนควรมีกิจกรรมสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ระหว่างครูกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงการดำเนินงาน นโยบายของโรงเรียน และเพื่อให้ครูและผู้ปกครองได้พบปะเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียนและความประพฤติของนักเรียน และผู้ที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานให้เด็กปฐมวัยใน 5 ปีแรกของชีวิต ก็คือครูปฐมวัย เพราะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีอิทธิพลอย่างสูงต่อการพัฒนาเด็กที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นบุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ครูปฐมวัยจึงมีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก สอดคล้องกับ ปิ่นผวยาศ์ ผิดสุนทโรทยาน (2554) ได้เสนอแนวทางในการจัดทำมาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของครูการศึกษาปฐมวัย คือ ผู้ที่จะเป็นครูการศึกษาปฐมวัยต้องจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางด้านการศึกษามัธยมศึกษาโดยตรง ซึ่งผู้ที่จบมาทางด้านนี้จะมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและธรรมชาติของเด็กในระดับปฐมวัย รวมทั้งมีความรู้และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการสอน มีความรู้ในหลักการจัดประสบการณ์ ให้เด็กมีความสุขเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยนั้นมุ่งเน้นการสอนแบบบูรณาการ เด็กในระดับปฐมวัยนั้นมีความคล่องตัวและกระตือรือร้น รวมทั้งเป็นช่วงชั้นที่มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จากการ เล่น การร้อง การเต้น การทำกิจกรรมทั้งกลางแจ้งและในร่ม ดังนั้นครูผู้สอนต้องมีความอดทน มุ่งมั่น มีอุดมการณ์รักและศรัทธาในการเป็นครูอนุบาล ครูต้องมีทักษะในการสื่อสารการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในด้านพัฒนาการ การจัดการเรียนการสอนและจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยรวมทั้งบทบาทและหน้าที่ของครูการศึกษา

ปฐมวัยให้เข้าใจตรงกันระหว่าง โรงเรียนและ
ผู้ปกครองเพื่อลดช่องว่างและเกิดความร่วมมือในการ
ขับเคลื่อนเพื่อสร้างสมดุลระหว่างวิชาการและ
พัฒนาการ รวมทั้งตระหนักถึงความต้องการของ
ผู้ปกครองที่แตกต่างกันซึ่งส่งผลต่อการจัด
การศึกษาปฐมวัยที่มีจุดเน้นแตกต่างกันได้ และผู้ที่มี
บทบาทสำคัญต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีกผู้
หนึ่งก็คือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง
ซึ่งผู้บริหารถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม
และสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้
มาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้กำหนดนโยบาย
ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
อย่างยั่งยืน สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ
หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ได้รับการพัฒนาศักยภาพ จะต้องส่งเสริมให้มีแหล่ง
เรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชนและภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรัก
ความอบอุ่นในครอบครัว พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุน
ความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ
เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อีกทั้งจะต้องระดม
ทรัพยากรเพื่อการบริหารและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็ก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และ
จะต้องกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็ก ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการ
ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น สอดคล้องกับ เพ็ญโสภา เทพปันและคณะ
(2558) พบว่า ควรเพิ่มห้องเรียนให้เพียงพอต่อจำนวน
นักเรียน และมีการแบ่งห้องเรียนเป็นสัดส่วน บริเวณ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำรั้วรอบขอบชิด เพื่อความ
ปลอดภัยของเด็ก ควรจัดกิจกรรมที่พัฒนาเด็กเล็กให้มี
ความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และ
สติปัญญาอย่างแท้จริง องค์ประกอบทั้ง 5
องค์ประกอบ ที่กล่าวมานี้ได้แก่ การจัดประสบการณ์
การเรียนรู้ การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน การ
พัฒนาบุคลากร บทบาทของนายกเทศมนตรี และการ
วางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กจะต้องดำเนินการบริหารภายในศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในส่วนที่เกี่ยวข้องนี้ทั้งหมด จึงนำไปสู่การ
ประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งการประกันคุณภาพ

การศึกษา เป็นการดำเนินกิจกรรมตามภาระหน้าที่หรือ
งานต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งด้านวิชาการ การ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้ การดูแลความปลอดภัย
การดูแลสุขภาพของผู้เรียน รวมถึงการจัดกิจกรรม
ต่างๆ เพื่อสร้างความมั่นใจ ความไว้วางใจ ให้แก่
ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ว่าการดำเนินงานของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมี
คุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับ
บุษกร สุขแสน (2556) พบว่า ผลการสร้างยุทธศาสตร์
การประกันคุณภาพการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยุทธศาสตร์ 5
ประเด็นยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ประเด็น
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านบุคลากร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2
ด้านหลักสูตรและการสอน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านส่งเสริมสุขภาพ และ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองและชุมชน

3. การยืนยันรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็กของเทศบาลตำบล

การยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 7 คน ได้พิจารณาประเด็น ความถูกต้อง
เหมาะสม เป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ ผล
การยืนยันพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็น
สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันว่ารูปแบบการบริหาร
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ประกอบด้วย 6
องค์ประกอบ คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การ
เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม การ
พัฒนาบุคลากร บทบาทของนายกเทศมนตรี การ
วางแผนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และการ
ประกันคุณภาพ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมี
ความเห็นว่างว่า รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ของเทศบาลตำบล เป็นรูปแบบที่มีความถูกต้อง
เหมาะสม เป็นไปได้ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอความ
คิดเห็นเพิ่มเติมว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเปิด
โอกาสและขยายโอกาสให้ผู้ปกครอง หน่วยงานต้น
สังกัด องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน รับรู้ผล
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผ่านแผนการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้ ในรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) คือ การรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกับครู ผู้บริหาร นักการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนี้ เกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 10 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ในมาตรา 25 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ สอดคล้องกับ ปิ่นพยัคฆ์ ติตสุนทรโรทยาน(2554) เสนอแนวทางมาตรฐานการกำหนดคุณสมบัติของครูการศึกษาปฐมวัย ผู้ที่จะเป็นครูการศึกษาปฐมวัยต้องจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ต้องมีความรู้ในหลักการจัดประสบการณ์ให้เด็กมีความสุข ต้องมีทักษะในการสื่อสารการสร้างการเข้าใจเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยในด้านพัฒนาการ การจัดการเรียนการสอนและจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย สอดคล้องกับ อนงค์ วิเศษสุวรรณ (2550) ที่กล่าวไว้ว่า ครูที่ดีจะช่วยผู้เรียนให้มีความสุข จากประสบการณ์การเรียนรู้และจะเป็นผู้ที่มิมีเสียใฝ่เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานต้นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรนำข้อค้นพบจากผลการวิจัยรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ที่มีบทบาทในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถบริหารจัดการ

การศึกษาเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะประสบความสำเร็จได้ก็ด้วยความเอาใจใส่ของผู้บริหารอย่างจริงจัง ผู้บริหารจะต้องสร้างความเข้าใจกับครูและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และต้องสามารถเป็นผู้นำครูและบุคลากรได้ ต้องแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ เจตคติที่ดีในการบริหารงาน

3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมและพัฒนาครู/ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ ทันต่อเหตุการณ์ ปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ปฏิบัติงานในการทำงานและมีความตั้งใจที่จะเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัย

4. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยศึกษารายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบที่เหมาะสมตามบริบทของแต่ละศูนย์ฯ พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผลในการนำไปใช้ประโยชน์ ระยะเวลา ๑ เพื่อปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามที่กำหนด

5. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ครู/ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย โดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

6. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความประพฤติที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์อันดีเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมอย่างมีความสุขและถ้าผู้บริหารแสดงบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควร

ส่งเสริมให้มีการประกันคุณภาพ โดยรับการประเมิน
คุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) เพื่อให้
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตาม
มาตรฐานกำหนด

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ครู/ผู้ดูแลเด็กและบุคลากรของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการ
พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนา
เด็ก พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น
แหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ผู้อำนวยการกองการศึกษา/ผู้ปฏิบัติหน้าที่
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรนำรูปแบบการบริหาร
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ซึ่งเป็นผลที่ได้
จากการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษารายละเอียดเพื่อนำมาปรับ
ใช้เป็นนวัตกรรมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรให้ผู้ปกครองและ
ชุมชนเข้าใจถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษา

4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัด
สภาพแวดล้อมภายในให้มีความปลอดภัยเพื่อทำ
ให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจและความไว้วางใจในการ
ส่งบุตรหลานให้อยู่ในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยในการนำรูปแบบการ
บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปทดลองใช้กับศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กทุกสังกัดและเปรียบเทียบความเหมือนและ
ความแตกต่างของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กของไทยกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กในต่างประเทศ

3. ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้สถิติอื่นเพื่อวิเคราะห์
ความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ โดยใช้การ
วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Path Analysis)

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.,2553.

บุษกร สุขแสน. “ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น.” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2556.

ประคอง รัศมีแก้ว. “คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ.” วิทยานิพนธ์ปรัชญา

ดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

ปิ่นพินัยย์ ชาติสุนทรโรทยาน. “การเตรียมความพร้อมและการพัฒนาตนเองของครู ตามมาตรฐานวิชาชีพครู
การศึกษาปฐมวัย.” รายงานการวิจัย,(2554): 130.

ทองสา คำสุเรศ. “การศึกษาผลสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์.”

วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2557): 118 - 130.

พัชรา พุ่มชาติ. “การพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์การแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.”

วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.

เพ็ญโสภณ เทพปิ่น ,จินตนา จันทร์เจริญ และวีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์. “สภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย.” วารสารวิชาการ 8, 2
(พฤษภาคม – สิงหาคม 2558): 1892-1905.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ
ราชการ**. กรุงเทพฯ: บัคพอยท์ จำกัด, 2553.

ศิรินภนา นามมณี. “รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิผลสังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น.”, **วารสารวิจัยและพัฒนา** 9, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2557): 114-115.

สุรเสกข์ ผลบุญ, พระครูสังวรสุตกิจ และบุษกร วัฒนบุตร. “รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กตามหลักพุทธธรรม.” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**, 2559.

สุดดี อุปปินใจ. “กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่สูง
ภาคเหนือ.” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร**, 2553.

อนงค์ วิเศษสุวรรณ. “การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.” **วารสารศึกษาศาสตร์** 18, 2 (2550): 1-10.

อภิรัตน์ นุ่มมีศรี. “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอหนอง
บัว จังหวัดนครสวรรค์.” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**, 2556.

เอกอนงค์ ศรีสำออง, กุลธิดา ภูมั่ง และเมธิณี นัยสุด. “รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการ
เรียนการสอนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตลอออุทิศมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.”
วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 11, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2558): 163-178.

Best, J. W. & Kahn J. V. **Research in Education** . 10th ed. Massachusetts : Pearson Education Inc.,
2006: 310-311.

Cronbach, L. J.. **Essentials of Psychological Tests**, 4th ed. New York: Harper & Row
Publishers) 1984: 164.

Likert, R. **The Human Organization**, New York: McGraw-Hill, 1961: 74.

Taro Yamane. **Statistics: An Introductory Analysis**, 3rd ed, New York :
Harper & Row Publishers, Inc., 1973.